

Ročník: 101 | číslo: 11 | 14. března 2021 | Cena: 15 Kč

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Téma:

Solidarita

EDITORIAL

Milí čtenáři,
nemohu si pomoci, ale téma aktuálního čísla vnímám jako poněkud ambivalentní. Naše číslo totiž pojednává o solidaritě. V čem spatřuji onu ambivalenci? Inu, třeba v tom, že člověk coby plod evolučního vývoje není matkou přírodou k altruismu a nezištné podpoře druhých příliš vybaven. Jinak je to samozřejmě s kooperací - tam dobře odhalil nutnost a výhody reciprocity pro přežití své i svých blízkých. „Pochopily“ to již buňky v rámci jednoho lidského těla, pochopila to celá společnost. Ale solidarita, čistý altruismus?

Na druhou stranu tušíme a víme, že člověk je nejen živočich a produkt evoluce, ale také Boží stvoření, s duší a srdcem, které cítí, soucítí a strádá, když druhý trpí. Cítí mravní imperativ lásky k blízkému a potřebnému... Jak říká Bible, Boží akt z něj učinil doslova „duši živou“. A takové duši už nejde jen o to vydobýt si své místo na slunci a ubránit ho, když je třeba. Duše je ochotna být tím mušketýrským jedním, který je za všechny a ti jsou zase za jednoho v dobrém i ve zlém. Nebo ne?

Dívám se kolem sebe a ptám se - mýlím se? Vidím, jak jedni v nemocnici pro druhé div tu svou duši nevyпустí, riskují, jedou nadoraz v té kosmické kombinéze a respirátoru celé dny, a druzí přemýšlí, jak se dostat za exotikou a kdy jim už konečně otevřou oblíbenou restauraci. Najít odpověď na současnou situaci z pohledu solidarity není snadné, tedy, dokud bude ten tenký hlásek lidských duší neúprosně překřičován potřebami těl. KB

Blahoželanie

Dovoľte, aby sme spoločne popriali Miloslave Podhornej ku krásnym 75. narodeninám. Vieme, že nie je správne ženám uvádzať vek, ale naša Miloslava Podhorná je štatutárna zástupkyňa našej cirkvi na Slovensku. Je ochotná a vždy nápomocná, keď je treba, a za to jej musíme poďakovať. Prajeme našej Miloslave mier, klud, zdravie a Božie požehnanie. Je to naše slniečko.

Diec'ezna rada Bratislava

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

Za Zdeňkem Svobodou

V onen den

V onen den,
který už nebude dnem,
řekne možná:
Co předstupujete
se svými košíčky plnými zásluh
maličkých jako lískové oříšky
a většinou prázdných?
Co chcete dokázat
kapsami plnými ctností,
k nimž jste přišli
z nedostatku odvahy,
příležitosti
nebo téměř perfektní drezúrou?
Neosvobodil jsem vás
od toho?
Chci vědět:
Nakazili jste jiné
životem
jako já vás?
/ Joachim Dachsel/

Tuto přítelovu báseň přeložil Zdeněk Svoboda (*1927). V pátek 19. února 2021 předstoupil před našeho Pána. A jistě se nejen po církvi (a nejen po té naší) mohou se svým svědectvím ozvat ti jím „nakažení životem“: nejen věřící ze sborů, kde sloužil, nejen někdejší mládežníci či děti, staříci a stařenky z domovů duchodců, ale i mnozí, které zasáhl svými verši a písněmi nebo články v tisku kulturním či církevním.

Nelze zapomenout na sedmero setkání autorského kruhu Českého zápasu v letech 1994-2000, jimž dodával bohaté podněty. Ostatně čtenáři Českého zápasu či Cesty si ho jistě dobře vybavují.

Vzpomínám a z knihovny vyjímám útlé svazky jeho básnických sbírek – vyšly péčí Pavla Pospíšila v brněnském Tiskovém středisku ČČSH. Na hromádku kladu překlady z němčiny (spolu s manželkou Jarmilou měli značku ZJS), ale i výbor maďarských básníků (přeloženo spolu s Danielem Kotszászkym) či půvabnou knížku veršů pro děti Doma (ilustrovanou přítelem Lumírem Čmerdou).

Vedle pokládám a probírám hromádku korespondence. Měl krásný zvyk psát adventní dopisy – shrnout v nich uplynulý rok a dát svým přátelům najevo, že s nimi sdílí život. A mám tu i dopisy, které mapují naši někdejší spolupráci na dějepřavě Tak Bůh miloval svět! Ta vycházela na pokračování

v ČZ od roku 1974 a po deseti letech se podařilo, že vyšla i knižně. Otcovský přítel mě po léta vedl – decentně, laskavě, důsledně. Komu se to poštěstí?

Provázíme se v církvi nejrůznějšími způsoby. Zdeňku Svobodovi vždycky záleželo na tom, aby se další a další generace mohly setkat s Bohem. Celou svou duchovní činnost zaměřil tímto směrem. A nakonec sklízel, co zasel: když mu v roce 2002 nečekaně zemřela manželka a zůstal sám, lidé mu s láskou a úctou pomáhali tu samotu nést: ať už byli ze zlínské náboženské obce, z řad ekumenických přátel nebo ze sousedství. Nakonec díky obětavé péči farářky Ivy Pospíšilové mohl i v nemoci zůstat doma až do konce svého života.

Zdeněk Svoboda byl „životem nakažlivý“, protože ho sám byl plný až do vysokého věku. K jeho životní výbavě patřil humor, žasnoutí, hravé myšlení. Sám byl myslitelem nahlížejícím pod povrch věcí a obracejícím naruby to, co se zdá všední, okoukané, banální. Byl filosofem, který nepřehlížel prohlubně, ba propastí života, duchovním, který vlastním životem dotvrzoval světlo naděje, za nímž putoval. Byl výsostným básníkem, kterého se komunistický režim snažil zasypat nezájmem a zapomenutím. Byl debatérem neutloukajícím protějšek tvrzeními, ale probouzejícím otázkami a povzbuzujícím k myšlení. Inspirátorem dalších tvořivých lidí. Kdo se ponoří do hlubin jeho poezie, nevyschne v poušti našeho světa. Probudí se „nakažen životem“.

Jana Wienerová

Léta odečtená

Zdeněk Svoboda

Nevím
kolik mi jich bude odečteno
z orloje věčnosti
Málo nebo moc?

Teprve až podťatý strom
padne
je možné počítat léta

Ne však přidat
nebo ubrat

Bylo jich málo
nebo moc?

Je jich vždycky dost

(Stan setkávání)
Blahoslav 1990

Pečeme pro nemocnici

Není mým zvykem psát okamžitě o každé aktivitě, kterou konáme. Nemám ráda, když cokoli kdo udělá, hned to zveřejňuje na internetu, v novinách a podobně. Pokud něco zveřejní na Facebooku, pak jako poděkování těm, kteří se do pomoci zapojili. Byla jsem však požádána sestrou redaktorkou, abych napsala o projevu naší solidarity v nemocnici v Mariánských Lázních.

Naše malá nemocnice, s kapacitou cca 90 lůžek, se stala spádovou pro covidové pacienty. Svází se k nám nemocní z celého okolí. Někteří jsou v akutním stavu a o ty se starají zdravotníci na 2. patře. Ti, kteří už nejsou pozitivní, ale ještě potřebují kyslík nebo rehabilitaci či jiné doléčování, jsou na 1. patře. Nemocnice se potýkala s nedostatkem personálu, protože mnozí také onemocněli. Proto pomáhali i vojáci a hasiči. Některé zdravotní sestry zaměstnané v lázních, se přidaly a v nemocnici též pracují. Uvědomujeme si, že situace je náročná a práce nemocničního personálu namáhavá. Celý den obstarat tolik lidí a nemít ani čas se v klidu najíst...

V nemocnici je sociální pracovníci naše duchovní, sestra Michaela Kajlíková, kterou jsme oslovili s dotazem, zda by nemocnici pomohlo, kdybychom pro personál i pacienty každý týden přivezli nějaké občerstvení navíc. Nabídku s radostí přijali a my jsme kontaktovali celou ekumenu, abychom se dohodli, zda se této pomoci budou účastnit všechny církve. V Mariánských Lázních je ekumenická spolupráce dlouhodobě velmi pěkná, často se scházíme a nejsme jen kolegové, ale opravdu přátelé. Troufám si říci, že tyto naše vztahy se přenášejí i na naše věřící a jsme jednou velkou rodinou, která si chce pomáhat a pomáhat druhým.

Do akce „Pečeme pro nemocnici“ se připojila i církev Římskokatolická a Českobratrská evangelická spolu s Křesťanským společenstvím. Tak se tedy pravidelně střídáme a každé pondělí přivážíme do nemocnice ovoce, slané i sladké koláče, přesnídávky, vody, pomazánky, chlebičky a vše, co by mohlo sestram, lékařům i pacientům chutnat a potěšit je. Snažíme se, aby s tím už personál nemusel manipulovat, aby to pro ně nebyla další práce. Aby si vše mohli snadno rozdělit na jednotlivá patra a distribuovat. Tato naše snaha má veliký ohlas a jsme rádi, že můžeme alespoň takto maličko pomoci. Přilepšení dodáváme od začátku adventu a chtěli bychom pokračovat, dokud to situace bude vyžadovat.

Jsmo velmi mile překvapeni, kolik lidí se k nám přidává. Oslovujeme nejen věřící, ale i různé přátele a sympatizanty. Je mnoho obětavých lidí, kteří, ač třeba sami momentálně bez výdělků, najdou si čas i peníze, aby něco upekli či nakoupili. Starším sestram nebo maminkám dělá radost upéct něco pro zdravotníky i pacienty. Jít do nemocnice pomáhat, na to jim síly nestačí, ale tohle zvládnou. Je to naše snaha o účinnou pomoc a projev solidarity s lidmi, jejichž práce je čím dál těžší (v ochranných oblecích, respirátorech, velký nápor pacientů...).

V některých rodinách už pečení pro nemocnici mají na starost děti. I naše děti těší, že mohou svou troškou přispět k dobrému dílu. Dnes, kdy jsem byla požádána napsat o této naší snaze, se pomoci zúčastnilo více než 24 rodin a jednotlivců.

Pokaždé se snažím napsat za všechny, kteří pomohli finančně či přípravou, slova povzbuzení pro pacienty i personál. Vedlejší efekt, který tato akce přináší, je, že při vyzvedávání výrobků a darů si mohu popovídat a vidět se i s těmi, kteří jinak kvůli věku i okolnostem musí být opatrní... Modlíme se za uzdravení všech nemocných, sílu pro všechny pomáhající a ukončení pandemie.

Zuzana Kalenská

Nahé srdce Zdeňka Martiše

V roce 2015 Aleš Březina o jedné z určujících postav teologického myšlení v 70. letech 20. století a svém bývalém spolužákovi z Komenského evangelické bohoslovecké fakulty Janu Rafajovi, pro časopis Protestant napsal: „*Jméno Jana Rafaje zřejmě nevstoupí do učebnic dějepisu, teologických učebnic ani filosofických slovníků.*“ Obdobný úvod by pasoval na Zdeňka Martiše, jemuž se nejhodněji pomyslné lidské slávy dostalo od příslušníků Státní bezpečnosti (StB), kteří jej v návrhu na zavedení osobního spisu prověřované osoby pod krycím jménem „Filosof“, označili za pokračovatele díla Egona Bondyho.

Život Zdeňka Martiše je spjat s Pardubicemi, kde se v prosinci 1956 narodil. První iniciační osobou jeho života se stal děda František Lechner. Světaznalý hospodář původem z Hané zpíval malému Zdeňkovi moravské písničky, vyprávěl příběhy a pohádky, čímž v něm probouzel zvědavost a zájem o knihy a hledání kořenů. „*Zatímco brácha sportoval, já jsem hodně četl,*“ vybavoval si při našich setkáních na pardubické faře Zdeněk. Viděl se na knihovnické škole. Přijal ale nebyl, a tak zamířil na ob-

chodní učiliště. Knihy hltal dál. Zatímco dnes se na jeho nočním stolku kupí zejména poezie, v 70. letech ho učaroval neotřelý výbor z deníků Josefa Kocourka nazvaný *Extáze* (1971) a román *Nebe, peklo, ráj* od Julia Cortáзара.

Od roku 1975 působil vystudovaný expedient v malé prodejně nábytku v Přelouči, kde si všiml „otevřených dveří“. Vedly na evangelickou faru k Bohumilu Bašteckému. „*Chodil jsem k Bobovi třeba na obědy. Měli jsme společný zájem o umění, probírali jsme knížky.*

Bob vařil, já přinášel pivo, později jsme do studny u fary schovávali samizdaty,“ vyprávěl Zdeněk. Farář Baštecký kolem sebe soustřeďoval mládež, pěstoval styky se signatáři Charty 77 z evangelického prostředí (např. Janem Kozlíkem nebo Tomášem Biskem), čímž si vysloužil pozornost StB, která ho na počátku 80. let začala prověřovat v akci „Fara“. Zdeněk se do hledáčku tajné policie dostal už o pár let dřív. Upozornil na sebe návštěvami čínské ambasády, kde získával běžně nedostupnou literaturu a časopis *Peking Review* (v německé mutaci *Peking Rundschau*). Čína tehdy patřila k zastáncům rozporné politiky vůči SSSR a v uvedeném časopisu vedle propagačních zpráv vycházely dost ostré antisovětské články. Zdeněk k tomu poznamenal: „*Když přestěhovali hrob Jana Palacha (1973), tak tam čínský tisk uveřejnil článek ‚Duch, kterého se okupanti bojí‘, což je až neuvěřitelné. Oni mě potom Číňané pozvali na recepci, kde jsem poprvé potkal Egona Bondyho, ale to jsem ho osobně ještě neznal.*“

Další, čím Zdeněk upoutal pozornost StB, byl inzerát v Mladém světě ze srpna 1976, kde pod heslem „Měnit svět“ hledal mladé lidi se zájmem o filosofii. Již tehdy v něm intuitivně klíčila touha po vytváření alternativního společenství pro „smysluplný život, jehož království není jen z tohoto světa“, subkultury tuláků měnicích se v poutníky. Normalizační systém instituce autority a moci se mu zajídal. O něco později si při četbě Bondyho „Invalidních sourozenců“ nebo děl originálního myslitele Josefa Šafaříka vzdaloval původnímu okouzlení utopiemi a skrze etiku – vnímá ji jako paradox vůči vnějšímu, zaběhnutému, zjištěnému chování lidí – nacházel místo v životě putujícím od indoktrinovaného normalizačního prasete (spolupráce s nižším – zontologično) k svobodě svědomí. Na Zdeňkův inzerát zareagovalo několik studentů, ale jak vyplývá z dochovaného svazku „Mikeš“, korespondence již byla prověřována. Dodnes Zdeněk zůstal v občasném kontaktu s ekologem Ondřejem Velkem, jenž tehdy po výsledku v Praze přijel kamaráda varovat do Pardubic na kole, že se o něj zajímá StB. Zdeněk se tu a tam za přáteli vydával opačným směrem. Při cestách do Prahy mu dělali tajný doprovod pracovníci královéhradecké a pražské sledovací skupiny. Jeden z příslušníků se dokonce důmyslně maskoval sportovní taškou s tenisovými raketami.

Počátkem 80. let si Zdeněk Martiš „našel Bondyho“ a po předchozím ohlášení poprvé vstoupil do domu č. 51 v Nerudově ulici, kam se potom roky vracel. Do Pardubic začal dovážet k „oklepání na stroji“ samizdaty. K jeho nejbližším spolupracovníkům patřili Dana Klobušická a Jan Sabo, s nímž též docházeli na bytové semináře u Vodrážků, které Honza občas natáčel na kotoučák. Samizdaty příležitostně rozepisovali a překládali i další, třeba Jaroslav „Sandro“ Hron, se kterým se poznali v Přelouči, kde chvíli dělal číšníka v hostinci U Jelena. K technickému zázemí pardubického samizdatového okruhu Zdeněk „Filosof“ Martiš poznamenal: „Dana měla možnost občas něco oxeroxovat, jinak naše základní rozmnožovací technika byl psací stroj a kopíraky.“

V roce 1984 Zdeněk prožil osobní intimní zážitek s evokací nekonečného soucitu a vztahu k lidem. Vydržel mu několik měsíců a ovlivnil jeho rozhodnutí podat přihlášku na Husovu českosloven-

skou bohosloveckou fakultu. Nesměřoval ale přímo k farářině, neboť byl stále silněji přitahován filosofií. Vstup na fakultu mu „posvětil“ i Egon Bondy, s nímž se nadále potkával. „*Já jsem velmi zvědav na průběh vašeho studia a zejména té řečtiny,*“ psal Bondy v jednom z dopisů. I Zdeněk mu totiž mohl být drobně nápomocen při překládání z řečtiny a obstarávání literatury pro Poznámky k dějinám filosofie. Podařilo se mu třeba sehnat v němčině spis *O božských jménech* od Dionysia Areopagity. Bondy ve Zdeňkově životě patřil k určujícím průvodcům. Zdeněk jej vnímal jako převozníka ke břehu víry, který se zase vrací úplně k samému počátku: „*Pokud by Bondy dospěl ke křesťanství, tak cestou mystickou, kdy nakonec člověk musí zmlknout... Uchvátila mě Bondyho zpovědní próza ‚Leden na vsi‘, kde vyznává, že jediná možná skutečná ontologicky platná aktivita v naší době je modlitba. A to modlitba konkrétního obsahu: ‚Staň se vůle Tvá, ale pro Bůh staň se! Nenech nás na pospas!‘ Tedy, aby se nestala vůle naše.*“

V ještě větší intenzitě Zdeňka formovalo setkání s pardubickou rodinou Vokolkových na konci 70. let, kterou považoval za svůj druhý domov. Nejtěsněji poznával ryzí víru Květy Vokolkové, členky Apoštolátu sv. Františka, a osobitou tvůrčí cestu jejího bratra – sochaře, malíře a básníka Vojmíra Vokolka. Od ekleziologického otevření Květy Vokolkové, kterou neminulo komunistické vězení a s níž se intenzivně sdílel do posledních dnů před jejím přestěhováním do kněžského domova v Boleslavi a i potom, se Zdeněk učil růst a žít v vnitřní svobodě bez kategorizování a moralizování druhých. S Vojmírem se poznali při dokončování mobiliáře a fresek s alegorií sycení, hladu a přežranosti pro kostel sv. Petra a Pavla v Rozhovicích. Tehdy už měl svébytný výtvarník zkušenost z freskových realizací pro několik převážně filiálních kostelů a hřbitovních kaplí ve východních Čechách (např. Hrbokov, Dolní Bučice, Dříteč) a na Hodonínsku (Kněždub), čímž patřil – vedle výtvarníka Ludvíka Kolka – k ojedinělým fenoménům v ateismem masírovaném Československu.

Vokolkova tvorba primárně vycházela z duchovního obsahu, čímž se lišil od konceptuálního umění vznikajícího v polovině 60. let. Nepatřil k vyznavačům nadbytečného estetismu, vnímal

umění v pohybu, jako cestu, kdy se něco nového rodí a staré umírá. Jakmile se blížil k „dokonalosti“, opouštěl stávající cestu tvorby a vydával se na jinou. Když později získal ateliér ve Dvakačovicích, Zdeňka při každém příjezdu mrzely „ztráty“ a učil se zvykat si na neustálou proměnu ateliéru. Stará díla byla pryč (vyhozená nebo rozházená po dvoře) a objevovala se nová. Vojmír Vokolek ale tvorbu vnímal jako proces: narození objektu – povstání (je viditelné) – smrt, za kterou ale pořád zůstává prostor pro vzkříšení všeho a všech, ve které věřil. Svě výtvarné dílo, jímž chtěl probouzet – občas ale budilo pohoršení –, podtrhoval recitací fonetických skladeb, která se místy dostávala až na pomezí zařkávání. Jejich význam tkvěl ve strojovém, fabrickém rytmu a přednesu, zvláštní důležitost přikládal tichu. Kdo neslyšel, těžko nahlédne. Snad se zadaří a Zdeněk dokončí esej o Vojmírově poezii a jedné ze stěžejních básní UKRY.

Dnes Zdeněk Martiš spoluvytváří duchovní milieu Husova sboru Církve československé husitské v Pardubicích. Léta sociálního a terénního pracovníka ve středisku pomoci Naděje ho utvrdila, že každý člověk má absolutní hodnotu bez ohledu na potlesk nebo lidskou lhostejnost. „*Poznal jsem zde jedny z nejlepších lidí svého života,*“ vzpomíná na léta s lidmi bez domova v Naději.

Největším Zdeňkovým duchovním učitelem v poslední době byl, před několika měsíci se totiž ztratil, kocour Světluška. Objevil se u něj jako malé kotě dva měsíce poté, když umřela Brita, německý ovčák a po léta Zdeňkova věrná soupoutnice. Zpočátku bojácný Světluška postupně opanoval domácnost i postel. Zdeňkovi uděloval lekce trpělivosti, názorně při skoku na jasan vyučoval, jak si v životě vyměřit správnou vzdálenost, abychom se vydrápali nad obzor.

O Jiřím Reynkovi jednou proslovil blízký svědek Petrkova, zvěčnělý literární historik Jaroslav Med: „*Byl skutečně františkánsky pokorný. Jirka byl, dalo by se říct, skoro mystik... Víte, já jsem ho zažil několikrát, když krmil prasata. To byla něha, to byla skoro láska.*“ I Zdeněk si uvědomil tajemství, o kterých my nevíme, a zvířata nám je mohou poodhalit. Chce to ale zahlédnout otevřené dveře.

Martin Jindra

NAD PÍSEM

Jde především o život

Jan 3,14-21

Mnozí znají nazpaměť onen známý šestnáctý verš třetí kapitoly Janova evangelia o tom, že Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. To je krásné. Ale jak těmto slovům porozumět? Jak se přijímá Kristus?

Mnoho o tom bylo napsáno. Setkáváme se s evangelizačními výzvami o tom, že máme přijmout Ježíše jako svého osobního Spasitele. Jak rozumět tomu, že s nepřijetím Krista je spojen soud?

Tady se často spojuje zvěst tohoto evangelijního oddílu s tím, že máme přijmout nějaké učení, stát se členy nějaké organizace. To k tomu patří. Není to ale cílem toho, o čem nám má jít. Církev, víra, učení, to vše je jen prostředkem k něčemu, co nám má pomoci. A tady nejde jen o nějaké zásvětne věci, o osvobození z pekelných muk na věčnosti, jak se to mnozí snaží druhým vnutit. Ne, tady jde především o život tady a teď.

Evangelista Jan tady používá symbol hada na poušti z příběhu v knize Numeri. Tam Izraelci reptali nad svým údělem. Byli sice svobodni, ale nedoceňovali to, že žijí sice skromně, ale Bůh se o ně stará. A tak přišel trest v podobě ohnivých hadů. Tento pří-

běh nám znázorňuje něco, co má obecnou platnost. Každý člověk, který nedokáže být vděčný, prožívá zbytečná muka. Podobně jako Izraelci na poušti vzdychá nad tím, co měl, a už nemá. Srovnává se s druhými a trápí ho, že nemá to, co mají ostatní. Hněte ho, že druzí lidé se k němu nechovají podle jeho představ. A ty myšlenky ho trápí stejně jako uštknutí hadem. Na poušti měli lidé vzhlednout k hadovi. Neznám pozadí a výklad tohoto symbolu. Pro nás byl vyvýšen Ježíš. K němu mám hledět, v něj věřit. Skrze něj ukázal Bůh cestu k životu. Dá se říci, že jsme tak zachráněni od podobných problémů jako Izraelci na poušti. Jim se stalo osudným reptání nad osudem. I nás přivádí do problémů reptání, nespokojenost. I v nás působí mocnosti, z jejichž moci nám Bůh ukázal skrze Krista cestu. A těmi mocnostmi nejsou hned nějakí démoni. To, co ovládá svět kolem nás, je sobectví, dychtivost, mamon. Snaha mít stále víc a nezastavit se, žít na úkor druhých.

Do toho je nám dán příběh života, smrti a vzkříšení Ježíše z Nazareta. Je nám sdělováno – jsi přijímán takový, jaký jsi, bez ohledu na to, kdo jsi, nebo co jsi dosáhl nebo vlastniš. Cestou ke štěstí je vděč-

nost a služba druhým bez nároků, lpění.

Je to nabídka cesty, záchrany života tady a teď v jeho smysluplnosti. Co se rozumí tím soudem, o kterém se mluví v evangeliu? Nevíme, co se s lidmi, kteří odmítli Boží milost, vděčnost a radost z ní, stane na věčnosti. Co ale můžeme vědět, že se o ty poklady pro ně připravené a draze zaplacené krví Božího Syna připravují. Zároveň si sami volí cestu utrpení. Ne peklo na zemi, ale dá se říci, že peklo tady a teď – honbu za majetkem, rozkošemi, postavením, snahu vyhovět něčím nárokům, bez ohledu na to, že jim to ani nic nepřinese, rozbité vztahy, zničené zdraví.

Jak píše evangelista, lidé mají raději tmu, aby nemuseli poznat pravou podstatu svého života, svoji zvrácenost. Neví totiž, že by poznali ohromující velikost Boží lásky. Potom by ale neměli být na co hrdí. Toto jen nemnozí lidé chápou. Často to nechápou ani lidé, kteří se halasně hlásí ke Kristu a usilovně přemýšlejí, jak dostat druhé lidi do církve. Mnohým lidem, kteří sami sebe nazývají věřícími, obrácenými, znovuzrozenými, není jejich zbožnost prostředkem k radosti, vděčnosti a pokoře. Naopak je často vede k tomu, od čeho by měli být osvobozeni – k vědomí nadřazenosti, snaze vyniknout, v porovnávání s druhými. Ale vždyť je psáno, že nic z toho, co vede ke spáse, není z nás, takže se není čím chlubit.

A tak sestry a bratři, hleďte k Ježíši, který byl pro nás vyvýšen. A následujte jej v jeho důvěře, pokoře. A tak jako on bral od Otce sílu a moudrost v neustálé modlitbě, což byl život ve stálém vědomí Boží přítomnosti, tak to činiťme i my, aby z nás Bůh mohl učinit radostné a pokorné lidi navzdory všemu.

M. R.

4. NEDĚLE POSTNÍ

Radujte se s dcerou jeruzalémskou a jásajte nad ní všichni, kdo ji milujete! Veselte se s ní, veselte, všichni, kdo jste nad ní truchlivali. Budete sít do sytosti potěšení z jejich prsů.
(Izajáš 66,10-11)

První čtení: Numeri 21,4-9

Tužby postní:

2. Abychom Boží království a jeho spravedlnost hledali, modleme se k Hospodinu.
3. Abychom svých hříchů litovali a své bližní nesoudili, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Bože Vykupiteli, tvůj Syn se ponížil, aby vyzdvihl padlý svět z bída a zachránil nás před beznadějí. Prosíme tě, dej, aby se v našem jednání zrcadlila tvá láska! Svým svatým Duchem nás osviť, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Efezským 2,1-10

Evangelium: Jan 3,14-21

Verše k obětování: Žalm 125,1-2

Verše k požehnání: Žalm 122,3-4

Modlitba k požehnání:

Bože Vykupiteli, děkujeme ti za dar života a prosíme tě, naplň naše srdce světlem své milosti, ať opravdově milujeme a důstojně chválíme svaté jméno tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 20, 53, 118, 245, 324

Prosíme, nebeský Otče,
o dar tvého Ducha,
abychom ve víře chápali i to,
s čím si rozum neví rady.
Dej nám prožit požehnaným způsobem
postní dobu i Velikonoce,
k nimž se blížíme.
Kéž nám je Kristův kříž znamením
spásy a naděje, kéž posílí naši víru.
Přiváděj celý svět k poznání,
že tvůj Syn přišel nastolit
vládu tvé lásky nade všemi lidmi.

S parkinsoniky na Řípu

Blíží se termín odevzdání článků pro monotematické číslo věnované solidaritě. Ta pro nás byla, je a bude etickou výzvou. Již na I. řádném církevním sněmu v roce 1924 byla jednomyslně přijata rezoluce vybízející k „odstraňování nebo zmírňování bídy nebo nezaviněné chudoby... Stačí rozhlédnout se životem a chtít vidět ohromný počet trpících, aby naše srdce již z lidskosti pocítilo potřebu pomáhat.“
Šéfredaktorka Klára škemrá o článku. Hlavou mi běží několik námětů, ale s žádným se nemůžu domluvit...

Až pošťák doručí balíček. Laskavá Lenka Příbylová mi z Hořic poslala disk se staženými daty z počítače oslaveného Vaška Žďárského. Už je to více než rok, kdy byl povolán na druhý břeh. Při procházení souborů mě upoutá novoročenka Jany Wienerové, která začíná slovy: „*Bůh nikdy nezapomene, aby ti něco chybělo.*“ A končí: „*Třeba ti chce dát mnohem víc.*“ Pak se objeví video nazvané „Šťastné chvíle“ ze setkání s parkinsoniky a nakonec dokument „Hora Říp“. Vše do sebe zapadlo a začalo dávat smysl.

Od roku 2001 se u Vaška Žďárského začaly projevovat příznaky Parkinsonovy choroby. Vašek kolem své nemoci – projevující se specifickým třesem, ale i stavy ztuhlosti – nenadělal mnoho řečí, raději psal. V básnické sbírce „*Pták pokadil mi hlavu*“ čteme: „*Jakoby se zachvěla země. Možná se něco chvěje ve mně. A nebo... Ano... To přichází On! Hallo Mr. Parkinson!*“ Humor a sebeironie Vaškovi do posledních chvil nescházely.

S novou výzvou naložil po křesťansku. Nemoc mu hodně vzala, ale dala mu nové přátele, které by jinak nepotkal. A naučila ho víc si života vážit a vychutnávat ho. „*Hledám vždy aspoň trošku krásy v přítomném okamžiku,*“ vyznal v roce 2009 před svými chrabrymi „protiparkinsonovskými“ spolupojovníky na vrcholu posvátné hory Říp, kde se každoročně při společném dubnovém výstupu sdíleli a vzájemně podporovali. Na Vaškovi bylo po putování říct pár slov. Jednou mi říkal, že je pro něj důležité, když jeho nemocní přátelé neskáčou z okna. A tak každo-

ročně před rotundou sv. Jiří a sv. Vojtěcha na vrcholu zvonovité hory v naději povzbuzoval.

„*K čemu jsou třeba mně, křesťanovi, teorie o věčnosti bez Boha přítomného v zájmu bližních? Nejde jen o vyhlídku na věčnost, ale o naději této, třeba těžké*

chvíle – že po noci přijde ráno, po OFF přijde ON a hlavně, že v tom nebudu lítat sám, že vždy nablízku někdo bude, nejen Bůh, někdo, kdo mi pomůže otočit se, přikrýt, vstát když upadnu, přišít knoflík, někdo, s kým pokecám aspoň na „četu“, když už si spolu nemůžeme potřást parkinsonovskými pravicemi, někdo, kdo mě bude držet za ruku v hodině poslední.

Nestačí však jen vzdychat a klást požadavky na druhé. Je tu otázka, co pro to můžu udělat já, aby ten můj život vezdejší za něco stál? Odpověď zní: „Nemysli, člověče, ani tak na sebe, ale na bolesti těch druhých. Mějte za důstojnější druhé.“ (Fp 2,3) Nechme si luxus věčné radosti až na věčnost! Ježíš nám dává program už pro tento život a sám je příkladem, že o to tu přece jde – poponést břemena druhých. A navíc, my, parkinsonici, vlečeme břemena velice podobná – proč si tedy namísto hádek a mlácení se trekovými hůlkami po hlavách nepomáhat? K tomu je třeba ne-

skuhrat nad sebou, ale vcítit se do problému toho druhého...

Škrábeme se do vršku ne, abychom viděli tu krásnou zemi, chemii prosycenou, dálnicemi, automobilkami, bankami, supermarkety a arogantními politiky oplývající, ale aby ta země, nemocnější než my sami, viděla nás, aby si nás všimla: že tu jsme a že chceme i se svým handicapem prožít důstojně a smysluplně zbytek pozemského života. A když jsem konečně vylezl na ten zalesněný kopec, zjišťuji, že přece jen rozhled mám. Je to úžasný rozhled. Vidím vás, přátelé – lidi, které bych, být zdravý, nikdy nepotkal. Těšil jsem se na vás a to je ten hlavní důvod, proč vždy znovu přijedu, těšil jsem se, až se zas budeme drápat na ten malej, ale náš Mount Everest, kvůli kterému praotec Čech nepoznal nikdy život v mnohem vyšších Alpách či koupání na francouzské Riviéře.

Je dobré vylézt občas na nějaký kopec a pořádně se rozhlédnout. Je dobré žít s nadhledem. A když už parkinsonovské nohy dosluhují, může si takový kopec vybudovat každý z nás ve své hlavě, ve svém srdci a vylézt na tu Horu proměnění, nebi blíž, a proměnit se tam v Světlo a svítit do tmy světa svým přístupem k životu, svou láskou.“

Martin Jindra

KRIZOVÁ LINKA

OCITLI JSTE SE V TĚŽKÉ ŽIVOTNÍ SITUACI?

CHCETE SI O SVÝCH PROBLÉMECH ANONYMNĚ POPOVÍDAT?

VOLEJTE: 222 766 030
KAŽDÉ ÚTERÝ A ČTVRTEK:
10.00 – 12.00 A 16.00 – 20.00

NEJSTE SAMI.
JSME TU PRO VÁS.
VÍCE NA: WWW.HUSITSKADIAKONIE.CZ

 HUSITSKÁ
DIAKONIE

Objevování Prahy

2. Petřín

Kdo z Pražáků by neznal Petřín? Před nedávnem se na něm po delší době dokonce zase mohlo i sáňkovat. O tomto vrchu, mimoходом největším souvislém parku v centru Prahy, píše ve své kronice už Kosmas. Kdoví, jestli své jméno dostal od latinského „petrae“ – skála (stejně jako Ježišův učedník Šimon Petr) nebo podle nějakého Petra. Skály tu v každém případě najdete, například po těch pískovcových se moc pěkné leze.

Petřín toho ale nabízí mnohem víc, než jen možnost krásné procházky, i když i to, například na jaře, když v Seminářské zahradě kvetou ovocné stromy, stojí za to. Můžete se samozřejmě svést lanovkou nebo vystoupat na rozhlednu, postavenou během několika týdnů při příležitosti Jubilejní výstavy v roce 1891 podle slavné pařížské Eiffelovy věže. Doufám, že už brzy bude zase otevřena, stejně jako zrcadlové bludiště poblíž. Nedaleko je také Štefánikova

hvězdárna, která jistě také stojí za návštěvu. Pokud nám to ovšem protiepidemická opatření zatím ještě neumožní, i tak je na Petříně hodně krásných a zajímavých míst: například slavná hladová zeď, kterou nechal postavit Karel IV. Je tu také řada studánek a v zahradě Kinových můžete najít krásné jezírko se sochou lachtana. Poblíž stojí dřevěný kostelík sv. Michala, který sem byl přestěhován až z Karpat. Bohužel loni v létě vyhořel a čeká ho celková rekonstrukce.

Na Petříně můžete najít také mnoho soch osobností – asi vás hned napadne Karel Hynek Mácha, ale je jich tu mnohem víc – já jich napočítala celkem sedm, schválně, kdo je najde všechny! Dole na Újezdě, kousek od stanice lanovky, stojí za vidění zajímavý pomník obětem komunismu od Olbrama Zoubka.

JK

C E S T A

Co znamená solidarita

Slovo solidarita pochází z latinského solidus, což znamená pevný, celistvý. Když se podíváme do slovníku cizích slov, najdeme zde synonyma soudržnost, pospolitost, vzájemná podpora, svornost.

Solidarita hrála velkou roli v historii dělnického hnutí, stala se přímo jeho heslem, kdy dělníci dosáhli revolučních změn díky tomu, že „táhli za jeden provaz“. V křesťanském duchu znamená solidarita lásku a vzájemnou pomoc především slabším a zranitelnějším lidem, než jsme my sami.

A v současné době se o solidaritě hodně mluví v souvislosti s dodržováním opatření proti šíření nákazy covid-19. Měli bychom být solidární s tzv. rizikovými skupinami – lidmi staršími a nemocnými, kteří jsou touto nemocí ohroženi mnohem více než lidé mladí a zdraví (i když ani to neplatí absolutně) – kteří však naopak hůř mohou pocítovat ta různá omezení – že se nemohou setkávat s přáteli, chodit do kina či restaurace, do bazénu nebo posilovny, většina dětí nemůže chodit do školy, mnozí nemohou provozovat svůj podnik... Zapomínat bychom neměli ani na lékaře a lékárníky, zdravotní sestry, zdravotníky v sanitkách a všechny ostatní, kteří každý den bojují o záchranu lidských životů – s růstem počtu nemocných je jejich práce stále náročnější.

Je to opravdu těžká doba a chápu, že čím déle trvá, tím těžší pro mnohé je zůstat solidární. Potíž je ovšem v tom, že čím víc bude těch, kdo přestanou být opatrní, tím déle to bude trvat.

JK

Nakreslila: Lucie Krájčířková

Modlitba

Pane Bože, prosíme tě za všechny nemocné lidi a za všechny zdravotníky, kteří se o ně starají. Prosíme také o moudrost pro ty, kdo nás mají vést. Amen.

Když jednou začnete pomáhat...

Na příkladu naší náboženské obce v Michli bych chtěla ukázat, jak z jednoho druhu pomoci může přirozeně, bez nutnosti velkého přemýšlení a plánování, vzejít další. Vše začalo zhruba před patnácti lety, kdy byla zrekonstruována budova v těsném sousedství fary a začal zde fungovat Dům na půl cesty Maják, který pomáhá mladým lidem, opouštějícím v osmnácti

letech dětské domovy, postavit se na

vlastní nohy. Protože obyvatelé Majáku

mají často hluboko do kapsy, uvítali

jíme možnost spolupráce s Po-

travinovou bankou, ze které pro

ně můžeme pravidelně ode-

bírat potraviny. Počet lidí,

kteří tuto pomoc využívají,

však stále roste a ve

spolupráci s městským úřa-

dem jsme již vytvořili sez-

nam více než stovky

potřebných lidí, kteří si pro

potraviny, k nimž se přidalo i

oblečení z druhé ruky,

pravidelně docházejí. Mnohdy

se jedná o maminky s dětmi,

proto naši pastorační asistentku na-

padlo připravit pro děti program. Nyní

se již scházejí pravidelně a rozběhl se i letní

příměstský tábor. Některé z těchto dětí začaly

jezdit i na naše tradiční tábory do Borovnice. Prostřednictvím poskytování potravi-

nové pomoci se se sestrou fariškou zkontaktovala i paní, která se snaží pomáhat

ženám, propuštěným z vězení. I do této pomoci se sestra fariška zapojila. Takže na

naší faře je stále živo, až nám pomalu přestává dostávat prostor a plánujeme

stavební úpravy. Jsme Pánu Bohu vděční, že nás stmeluje společnými bo-

hoslužbami, modlitbami, svátostmi, ale i společným dílem a těšíme se, jaké další

výzvy před nás postaví přístě.

JK

Nakreslila: Lucie Krajčířková

mě hledáte? Kde jinde bych mohl být než v domě svého Otce?"

A všichni vrabčáci a vlaštovky souhlasně pokývali hlavičkami: „Tak, tak,

má úpinou pravdu. I my jsme tady naši svůj domov a za nic na světě bychom jej nevyměnili.“

Eva Buttová

Tulipán

Prst v zeleni se z hlubin země
jal žíhat zatažený knot.

Zář, v mušlí zahalená jemně

se vzpíná, svítí do temnot,

dílí v touze osamělých stanů,

a moje srdce o ní ví,

když tančí zákmit ohnivý

tak polehounce na kahanu.

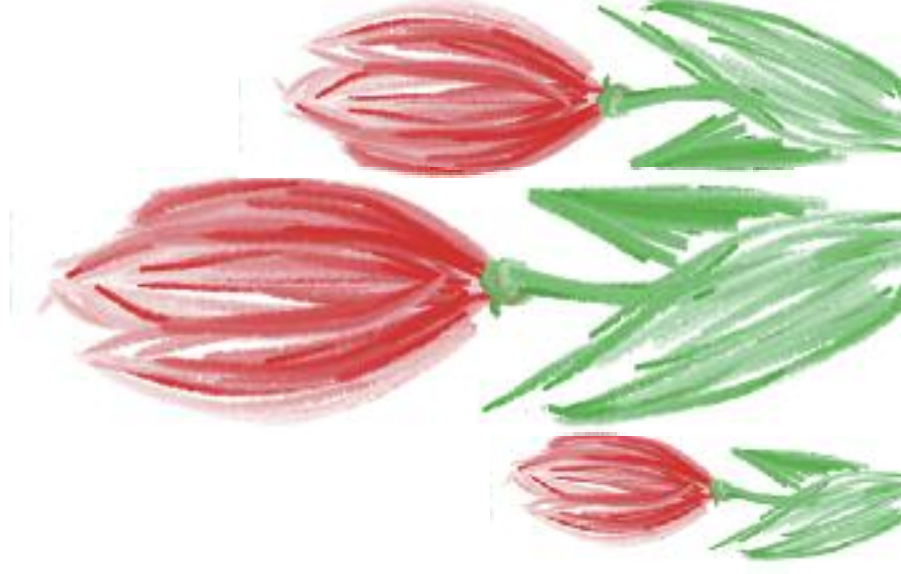
Zdroj po tkanivu vzhůru vzlíná

jak přetavený odstín vína,

než přívod v smutku ohne se

a čas tu krásu odnese.

Miroslav Matouš
Řeč květu a křídel

Nakreslila: Lucie Krajčířková

Na dvoře krále Nabúkadnesara

5. Ohnivá pec

Již několikrát jsem uvedl, že Daniel, námi nazývaný Beltšasar, a jeho tři druhové Šadrak, Měšak a Abed-nego byli skutečně vyjimeční. To ovšem ještě víc platí o jejich Bohu, který mne zajímal stále víc. Potom, co Beltšasar králí Nabúkadnesarovi vyložil jeho sen, zdůraznil, že se tak nestalo díky jeho schopnostem, ale z milosti Jeho Boha, který mu vše vyjevil.

Požádal jsem jej proto, aby mi toho řekl více o jejich Bohu. Vyprávěl mi, jak vyvedl Izraelce z egyptského otroctví, jaké pohromy na Egyptány seslal, dokud se faraon neobměkčil a nepropustil je.

„Chceš nám snad vyhrožovat, Beltšasare?“ otázal jsem se ho přísně, protože ačkoliv žil ve vysokém postavení na králově dvoře, prakticky byl stále, stejně jako ostatní Hebrejci, královým zajatcem.

„Vůbec ne,“ usmál se. „Jen tím chci říct, že náš Bůh je skutečně všemohoucí a nic pro něj není nemožné. Ty, kteří mu zůstávají věrni, neopustí.“ Po tomto rozhovoru jsem měl opravdu o čem přemýšlet.

Zvláště potom, co náš král provedl něco, co bych se neodvažoval hodnotit, v skrytu duše jsem to však nepovažoval za příliš moudré. Snad že

jej inspiroval ten jeho sen, nechal zhotovit obrovskou zlatou sochu, postavil ji uprostřed pláně a nařídil, že se jí úplně všichni, jakmile uslyší hudbu, musí poklonit. Za neuposlechnutí hrozil strašlivý trest – vhození do ohnivě pece. Neplatilo to pouze pro Babylóňany, ale pro všechny lidi různých národů a jazyků, kteří zde žili a uctívali své vlastní bohy. Většina

samozřejmě ze strachu před trestem uposlechl. Vždyť kdo by chtěl takto skončit?

Jak se ovšem dalo čekat, brzy se začala objevovat různá udání, že ten a ten se soše nepoklonil. Přišla i na tři Danielovy druhy, přestože – či snad právě proto – že zastávali významné postavení správců babyloňské země. Král se rozcítil, zavolal si je a zeptal se:

„Je pravda, že se odmltáte klanět zlaté soše? Víte, jaký je za to trest? Tady vám už váš Bůh nepomůže! Když se teď hned soše pokloníte, jsem ochoten vám odpustit!“

Ti tři muži před ním stáli důstojně a beze strachu pravili: „Králi, jestliže nás náš Bůh bude chtít z ohnivě pece vysvobodit, jistě to může udělat. Ale i kdyby to neudělal, my se té soše stejně nepokloníme!“

Prchlivý král se samozřejmě

rozcítil ještě víc a nařídil pec rozpálit sedmkrát silněji než obyčejně. Poručil všechny tři svázat a vhodit do pece. Muži, kteří rozkaz splnili, rázem z toho obrovského žaru zemřeli.

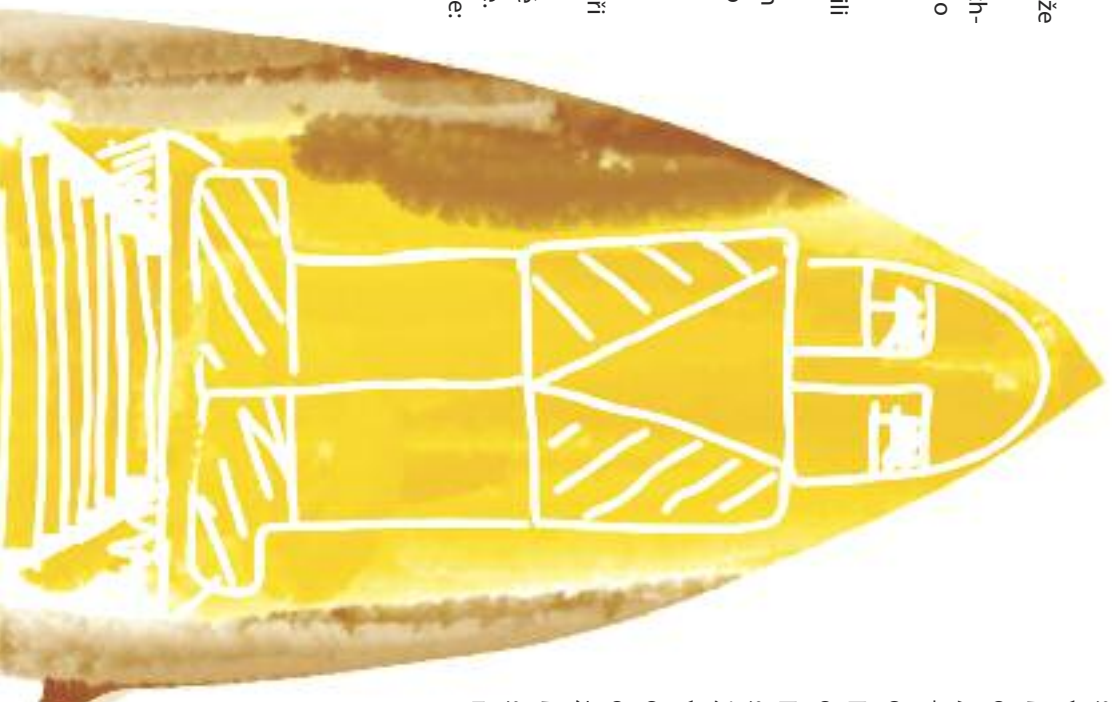
Ale věřte tomu, nebo ne, stal se zázrak: těm třem zajatcům se nic nestalo, dokonce se, zbaveni pout, začali v peci procházeti! Sám král to viděl na vlastní oči a spatřil tam s nimi ještě jednu postavu, kterou sám označil za božího syna.

Zavolal je tedy, ať vystoupí ven, a když vyšli, naprosto nezranění, ani vlasů ani oblečení se jim nespálilo, dokonce ani ohněm cítit nebyli, král ohromeně zvolal: „Požehnán buď Bůh Šadrakův, Měšakův a Abed-negův, který poslal svého anděla a vysvobodil své služebníky! Odted' rozkazují pod trestem smrti, že nikdo nesmí proti jejich Bohu cokoli říci!“

Přiznávám, že pod dojmem této události jsem si jistý, že by to nikoho ani nenapadlo – mnohem více než králova trestu jsme se báli pomsty mocného Boha Hebrejců. Postavení Šadraka, Měšaka a Abed-nega se touto událostí ještě více upevnilo.

Jana Krajičířková

Neakresliła: Lucie Krajčířková

Rozhovor s ředitelkou Husitské diakonie Kateřinou Klasnovou

Od Vašeho nástupu do funkce ředitelky Husitské diakonie již uběhl rok. Byl to rok ovlivněný především epidemií koronaviru a s ní spojenými důsledky. Jak byste tento rok ze svého pohledu zhodnotila? Co pro Vás bylo nejnáročnější a naopak, co Vás mile překvapilo?

Byla to a stále je velmi zvláštní doba. Nastoupila jsem loni v únoru a stačila jsem ještě objet naše diakonická střediska, než vypukla první vlna. Pak už jsme řešili hlavně šití a distribuci roušek, přísun ochranných pomůcek a desinfekce a dopady vládních opatření na naše střediska. Druhá vlna s sebou v závěru roku přinesla i nákazu koronavirem v Domově U Spasitele, které několik klientů podlehlo. To byl nejhorší okamžik. U našich chráněných dílen jsou zase citelně znát ekonomické důsledky... Takže je to těžké období pro všechny, ale na druhou stranu stále funguje lidská solidarita a ochota pomáhat.

Husitská diakonie je poskytovatelem sociálních i zdravotních služeb, pomáhá seniorům, lidem s handicapem i dětem. Jak efektivní je dle Vás tato pomoc a jaké rezervy v tomto ohledu máme – jinými slovy, může církev něco dělat lépe?

Husitská diakonie má střediska, na která může být právem pyšná celá církev. Po revoluci se ale nepodařilo navázat na rozsáhlou sociální pomoc, které se církev věnovala od svého vzniku a která byla v mnoha ohledech unikátní. Předběhla nás evangelická Diakonie nebo katolická Charita, což je velká škoda. Řada aktivit se ale děje i pod náboženskými obcemi mimo diakonii a často o této záslužné činnosti není povědomí ani v církvi. Všechny tyto aktivity by podle mne měly být pod jednou „střechou“ a hlavně by se měly vytvářet nové.

Chtěla byste něco vzkázat pracovníkům sociálních i zdravotních služeb Husit-

ské diakonie a dobrovolníkům, kteří se letos do pomoci druhým zapojili?

Chtěla bych jim hlavně poděkovat. Všichni jsou naprosto úžasní a nesmírně si vážím jejich náročné a záslužné práce, zvláště v této době.

Domníváte se, že zkušenosti lidí z období koronavirové krize ovlivní do budoucna jejich přístup k potřebným a ohroženým skupinám populace?

Češi jsou obecně poměrně solidární a ochotní pomáhat. To je vidět na nej-

Je to hodně dané frustrací lidí, kteří nevidí pomyslné světlo na konci tunelu, a špatnou komunikací ze strany politiků, kteří nedokáží ani v krizi táhnout za jeden provaz. Kombinace covidu a blížících se voleb je nešťastná. Restrikce jsou ale i v zahraničí a je třeba myslet na zdravotnický personál a potenciálně ohrožené. Lidé by si měli uvědomit, že teprve teď jde do tuhého a měli by se chovat zodpovědně – ne kvůli vládním nařízením, ale kvůli sobě. Navíc se budeme muset i naučit nějak s koronavirem žít – je tady a nikam zázrakem nezmizí, i když teď sluníčko zase udělá své jako loni.

Děkujeme Vám za rozhovor a přejeme do budoucna jen to dobré.

Redakce

V Domově U Spasitele

různějších sbírkách. A nejde jen o peníze, jsou ochotni věnovat i svůj čas. Během první vlny koronaviru se skoro každý zapojil do šití roušek či rozvážení nákupů seniorům. Pandemie ale velmi ovlivní naši ekonomickou situaci a když se lidé strachují o vlastní budoucnost, nemají tolik prostoru věnovat se péči o druhé...

Aktuální magazínové číslo se věnuje tématu mezilidské solidarity. Vybavíte si nějaký projev solidarity, který jste zažila a utkvěl Vám v paměti? A naopak, jak sobečtí jsme my Češi, do jaké míry u nás vítězí egoismus?

Loni na jaře, kdy nebyly žádné ochranné pomůcky, získal náš Domov U Spasitele několik set roušek od komunity Vietnamců ve Frýdlantu. V „rouškovboxu“, který vytvořil náš domácí hospic Athelas, se zase od lidí z Písecka sešlo několik tisíc ručně šitých ústenek. Ta solidarita se nyní v druhé vlně v takové míře neopakuje.

LINKA DUCHOVNÍ POMOCI

TRÁPÍ VÁS OTÁZKY OHLEDNĚ SMYSLU ŽIVOTA A VÍRY?
POTŘEBUJETE DUCHOVNÍ PODPORU?

VOLEJTE: 222 766 099
KAŽDOU STŘEDU: 8.00 - 20.00

JSME TU PRO VÁS,
VÍCE NA: WWW.HUSITSKADIAKONIE.CZ

HUSITSKÁ DIAKONIE

ANKETA

- 1) Jaký projev solidarity vám utkvěl v paměti?
- 2) Jak vnímáte mezilidskou solidaritu v České republice (popřípadě i ve světě) během posledního roku?
- 3) Nefalšovaný, čistý altruismus dle psychologů vlastně neexistuje. Vždy prý jednáme v zájmu svém. Je to pravda?
- 4) Co byste vzkázala našim čtenářům do příštích měsíců?

1) Jako doktorandka Masarykovy univerzity v Brně jsem si vloni zjara hned všimla solidarity studentů MUNI, kteří nabízeli pomoc s nákupy apod. seniorům v Brně. Vlastně celé loňské jaro vnímám jako jednu velkou vlnu solidarity. Další solidární vlnu, kterou nosím v paměti, představují velké povodně v roce 1997, to, jak si lidi vzájemně pomáhali. A do třetice – když se před dvěma lety ve vrtulníku zabil při práci můj kamarád záchranář, lidé se rodině s dvěma malými dětmi složili obrovskou částkou peněz, aby mohli dál žít, splatit hypotéku a podobně.

2) Zčásti viz předchozí odpověď. Myslím, že je na světě i u nás část lidí, kteří solidární jsou a pomůžou, omezi se, dodrží opatření, no a pak je tu část lidstva, která se spíš cítí být sama obětí, a to, že by tito lidé mohli pomoci a pomáhat, k nim tak nějak nedoléhá ... To, jak populární jsou u nás konspirační teorie, i to, jak malá je mezilidská důvěra, je myslím si, i důsledkem toho, že jsou lidé za poslední rok už unavení – a není to jen jejich „vína“, ona naše vláda v komunikačních dovednostech zrovna nevykuká a příkladem solidarity také mnohdy není ...

3) Některé teorie říkají, že za altruismem je potřeba „být milován/a, být přijat/a“, ale na tohle si asi každý musí odpovědět sám. Vycházím z Martina Bubera, z jeho filosofie „já-Ty“ a vychází mi z toho, že jakýkoliv vztah se lépe navazuje, když si jdeme naproti, vstříc, snažíme se naladit na druhého, přičinit se, aby druhým lidem s námi bylo dobře, což nějakým způsobem zahrnuje i ten altruismus.

4) Obklopujme se lidmi, se kterými je nám dobře. Dělejme si alespoň malé radosti. Buďme k sobě laskaví, i sami k sobě. Najděme si čas na kulturu, na něco, co sytí duši, co nám dělá dobře. Chod'me na procházky do přírody. A neztrácejme víru, naději a lásku. :)

Sandra Silná

1) Při klouzání na zamrzlém rybníce se kamarádi mé dcerky Verunky srazili a po pádu na led začala jednomu z nich téct z nosu krev. Verunka se spontánně rozplakala, utěšovala ho a podělila se s ním o dobroty.

2) Jarní vlna solidarity v naší zemi byla velká a přinášela mnoho pozitivní energie do našich životů. Nevím, zda je v současné době mezi námi solidarity méně. Je to důležité a zajímavé téma

pro sociologický výzkum – a snad i malou sondu do našich sborů. Po vlně spontánního sjednocení přichází myslím postupné seskupování do uzavřených skupin (živnostníci, hoteliéři, matky/otcové samoživitelé, seniori v domácí či institucionální péči, zdravotní personál nemocnic atd.), které jsou

vnitřně solidární v různé míře. Zdá se, že nejvíce jsou touto situací zasaženi matky samoživitelky a seniori žijící osaměle. Postrádají okruh lidí, kteří by jim okamžitě mohli poskytnout potřebnou pomoc – finanční nebo naturální. Při naší náboženské obci se snažíme toto prázdné místo alespoň trochu nahradit nabídkou potravinové pomoci (děkuji za to Šárce Kubínové a Kristýně Holé) a krizové intervence.

3) S ohledem na specifické pojetí „vlastního zájmu“, jak se s ním setkáváme např. u evolučních psychologů, se zdá, že jejich hypotéza je zatím potvrzena. Každý se může ale pokusit ji vyvrátit).

4) Přál bych si od nich slyšet, co od nás duchovních teď nejvíce očekávají – a zdá se mi, že jsme to v posledních měsících ve své službě přehlíželi, nevěnovali tomu potřebnou pozornost.

Pavel Kolář

1) V souvislosti se současnou pandemií se hodně mluví o solidaritě se zdravotníky, proto mě v poslední době asi nejvíc vzalo za srdce jedno video, které natočili lékaři a zdravotnický personál jedné nemocnice, aby naopak povzbudili lidi „venku“.

2) U nás se to podle mě s tou solidaritou v poslední době spíš horší. Chápu, že lidé jsou už ze všech opatření unavení, ale tím, že se chovají neopatrně, ohrožují nejen sebe.

3) Asi existuje, ale určitě je to těžké. Většinou minimálně aspoň v skrytu duše toužíme po určitém uznání, ocenění vlastní snahy.

4) Zřejmě nás čeká ještě náročná doba, tak bych nám všem chtěla popřát hodně sil, naděje a optimismu. My máme výhodu, že je můžeme čerpat od Boha, tak je, prosím, předávejme dál.

Jana Krajčřířiková

1) V poslední době mi v paměti utkvěl moc hezký projev solidarity v naší tábořské náboženské obci, kdy se lidé navzájem více navštěvují, půjčují si knihy a zvou se na obědy a popovídání si.

2) Mezilidská solidarita se v posledním roce opravdu velmi zvýšila a to mne moc těší.

3) Nejsem si jistá, že jednáme ve svém zájmu, ale kdykoli prokážeme nějaký dobrý skutek, je naší odměnou právě

to, že jsme něco dobrého vykonali.

4) Do příštího času všem přeji mnoho dobrých skutků vykonaných i přijímaných, spoustu zdraví a kuráže, a v neposlední řadě Božího požehnání!

Kamila Magdalena Lukasová

ANKETA

1) Napadají mne dvě věci – povodně 1997, resp. 2002 v České republice a tsunami 2004 v Indickém oceánu. Pamatuji se, že se zvedla obrovská vlna solidarity a odpovídalo tomu i množství darů a finančních prostředků. Co bylo a je pro mne důležité, že pomoc nezná hranice.

2) Je to opět o lidském utrpení a pomoci bližnímu. To se především projevilo vloni na jaře v počátcích pandemie, kdy se velká část našich obyvatel snažila všemožným způsobem pomáhat v těžké situaci i s pochopením toho, že se spousta věcí zanedbalo nebo dělalo chaoticky. Ten chaos bohužel v mnoha případech přešel i do dnešních dnů a myslím, že se to někde i trochu projevilo jistou rezignací právě v oblasti solidarity.

3) Altruismus je opakem sobectví, jedná se m.j. o nezištnost, dobročinnost, lásku apod. Je to to, co dělá člověka člověkem. Rozvíjení altruismu na úkor našich osobních zájmů a sobectví je myslím to, co dává našemu životu smysl.

4) Abychom si zachovali zdravý selský rozum, míň koukali na televizi a poslouchali chaotické zprávy, chodili hodně do přírody, byli veselí a měli se rádi.

Jan Matouš

1) Velmi dojemné bylo vystoupení hudebníků před domovy seniorů nebo jinde na veřejných místech, kde se snažili povzbudit spoluobčany nebo také vyjádřit svou vděčnost za službu zdravotníkům a dalším pomáhajícím profesím v této pandemické době.

2) Myslím si, že koronavirová pandemie na jedné straně přinesla mnoho trápení a bolesti, ale na druhé straně se díky ní projevily ušlechtilé lidské city. Mnozí

lidé dávali najevo svou solidaritu se staršími členy svých rodin, když se raději vyhýbali přímému kontaktu s rodiči nebo prarodiči, aby je neohrozili. Mnozí, zvláště mladší lidé, se stali dobrovolníky a pomáhali šít roušky, ochranné obleky nebo donášeli nákupy a vedli telefonické rozhovory s osamělými lidmi. Zapojily se také církve svými modlitbami, streamováním bohoslužeb, využíváním nejrůznějších komunikačních možností. Jednotlivé státy si poskytovaly materiální pomoc a posílaly do zvláště zasažených oblastí své odborníky. Právě v situaci nouze nebo krize se ukázalo, že lidé nejsou jen sobečtí a bezohlední, jak se někdy bez rozlišení tvrdí.

3) Myslím si, že dokonalé oběti pro druhé byl schopen Kristus. Jeho motivací byla čistá láska. Toto tvrzení je ovšem záležitostí víry, takže netuším, nakolik je pro psychology dostačující. Dějiny církve nám staví před oči celou řadu lidí, kteří se Kristově dokonalosti přiblížili a napodobili tak jeho příklad. Zřejmě, kdyby nežili s Kristem a on kdyby nebyl jejich životní silou, nebyli by schopni takových činů. Jestliže např. Maxmilián Kolbe nabídl svůj život za život jiného vězně v koncentračním táboře, zajímalo by mě, jaký „zisk“ (viděno pozemskými očima) by z takového rozhodnutí ten člověk mohl mít?

4) V této době snadno propadáme malomyslnosti a depresím, protože nevidíme „světlo na konci tunelu“. Média nás denně zahlcují negativními informacemi, takže někdo dokonce zcela zá-

měrně nesleduje zpravodajské pořady nebo nečte příslušné stránky. Myslím, že je důležitá vzájemná pomoc a podpora v rámci rodiny a mezi přáteli. Také společenství církve má příležitost se projevit jako rodinné či přátelské a ukázat, že je opravdu něco „více“ než jen zájmovou organizací, jak se mnozí domnívají a jak to bohužel někdy vypadá. Povzbuzením v této době jsou přenosy modliteb a bohoslužeb, které nabízí Česká televize i kanál youtube.com nebo stránky církve a jednotlivých náboženských obcí.

Helena Smolová

1) Chodí k nám do sboru člověk z ubytovny. Bohužel vážně nemocný. Jsou období, kdy ho nevidáme. Když přijde, mívá otázky do kázání, je to milé zpestření. Jednu neděli mu do modlitebny sestra z rady starších přinesla pytel plný teplého oblečení a boty. Obul se a přiblékl, pak teprv jsme šli do zmrzlého sboru k bohoslužbám.

2) Myslím, že je obrovský rozdíl mezi bohatými a chudými zeměmi – třeba i v zásobování vakcínami proti covidu.

Slyšela jsem onehdy, že např. Ukrajina od EU nedostala nic. Na územích obsazených Rusy se však očkuje. Stává se z toho bohužel politikum. V tomhle solidarita ve světě těžce vázne. Na druhé straně mezi obyčejnými lidmi kolem sebe vidím, že mnohdy zesílila. Lidé si dokážou dopřát kratičký rozhovor, otázku po zdraví, milé popřání. Zdraví se u nás i ti, kdo se neznají. To už je půda, na níž je snazší domluvit se o pomoci.

3) Víte, kdo je chudý? Slyšela jsem na to krásnou odpověď: ne ten, kdo málo má, ale kdo mnoho potřebuje. Dokud tedy dokážeme něco darovat nebo nějak pomoci, nejsme chudí. To je přece krásný způsob sobectví, ne?

4) Trpělivost, trpělivost, trpělivost. Se sebou, s druhými. A laskavost. Pak spolu uneseme ledacos.

Jana Wienerová

1) Když bylo v Japonsku v březnu 2011 silné zemětřesení, byla jsem zrovna na univerzitě ve Washingtonu. Náš japonský klub vyhlásil sbírku, na kterou tenkrát přispěli téměř všichni studenti. Pamatuji si to podle zvláštních náramků, které jsme na důkaz tohoto aktu nosili.

2) V České republice jsem zaznamenala několik pěkných projevů solidarity. Já například učím na Masarykově univerzitě v Brně a na jaře 2020 se zde někteří

studenti pedagogiky starali o děti zdravotníků, kteří pracovali v nemocnicích při boji s počínající pandemií.

2) Ano. Myslím, že ano. To, že většinu svého času věnujete na pomoc druhým, vám dává „benefit“ ve formě dobrého pocitu či přinejmenším vám umožňuje cítit se platným členem společnosti – a to je též odměna. Může se tak dokonce dít i podvědomě. Ale nevidím nic špatného na tom, že jste motivováni dobrým pocitem.

4) Je tolik problémů, kterých si naše společnost není vědoma. Doufám, že si více budeme všimnout těch pro nás zatím neviditelných problémů, které se dějí ostatním a pomáhat jim.

Miki Udržalová

Spolupoutníci nebo konkurenti

I když problémy životního prostředí jsou teď poněkud ve stínu celosvětové koronavirové pandemie, nestávají se tím méně závažnými. My křesťané si uvědomujeme, že životní prostředí je pro nás lidí darem, umožňujícím žít, a zároveň závazkem; o životní prostředí je třeba pečovat a jeho bohatství sdílet s druhými lidmi, samozřejmě včetně těch, kdo budou žít (bude-li to Boží vůle) po nás. Co to však je životní prostředí? Při zmínce o něm myslíme na atmosféru či na klima, na krajinu, na moře a oceány, na řeky a jezera atd. Je to složitý systém, jehož podstatnou složkou jsme my lidé. Součástí životního prostředí jednoho každého z nás tak jsou ti, s nimiž komunikujeme, jejichž životy nějak ovlivňujeme, ti, jejichž jednání působí na nás, ať už jde o vládu a zastupitele, o učitele, o autory knih, které na nás zapůsobily či jsme aspoň při jejich čtení prožívali příjemnou pohodu, a dnes, v době omezené přímé komunikace, si velice vděčně připomínáme všechny vědce, inženýry, techniky, informatiky atd., díky nimž můžeme být s druhými lidmi ve styku, vykonávat z domova svá zaměstnání, účastnit se virtuálních bohoslužeb, být v mejlovém či telefonním kontaktu. Dělna práce ve společnosti existuje odedávna, ale stále se prohlubuje. Druhé lidi potřebujeme (a snad zas i oni potřebují nás), jsou našimi spolupoutníky na cestě životem. Jsou pro nás darem. Když o lidských vztazích čteme, častěji se setkáme se vztahem „konkurent“ než se vztahem „spolupoutník“; lze se setkat s tím, že si konkurenti navzájem škodí či ubližují. V určitých dílčích situacích je konkurence žádoucí, ať už jde o ekonomický motivační nástroj, o prostředek výběru studentů ke studiu či o nut-

nou součást sportovních her a soutěží. Umět soutěžit je pro lidskou psychiku zdravé a žádoucí. Čistý, zdravý sport,

kteřý by se bez soutěživosti neobešel, ukazuje, že tento vztah konkurence je podřízen onomu spolupoutnictví: kdybychom neměli soupeře, nezahráli bychom si. A podobně by tomu mělo být v oblasti podnikání, kde by se veškerá konkurence měla uskutečňovat v rámci daných pravidel, a i u zkoušek, kde konečný výsledek záleží na pořadí. K zdravému životnímu postoji patří i umět přijmout porážku. Neúspěch u zkoušky nikoho v Božích očích nedegraduje, Pán Bůh nás má všechny rád. Kolikrát si nedokážeme představit, že takový dílčí neúspěch může na cestě životem znamenat obohacení. I když konkurence má svůj význam, týká se určité nižší úrovně než spolupráce, spolupoutnictví.

Đábel přináší rozdělení; podle 3. kapitoly Genese v podobě hada vložil klín mezi člověka a Boha, mezi stvoření a Stvořitele. Člověk zhřešil. Ježíš Kristus přišel, aby ze světa břemeno hříchu sňal, přišel jako smírce, jako ten, kdo má mařit skutky ďáblovy. K cestě za Ježíšem patří vidět v druhém člověku a priori bližního, spolupoutníka, sestru, bratra. Bližní jsou pro nás darem. Patří za ně Stvořiteli dík.

A ještě jedna praktická poznámka na závěr. Zmínil jsem vděčnost těm, díky nimž funguje „online“ komunikace i v církevních aktivitách. Neměli bychom na ně a na vše, čím naši církevní praxi obohatili, ani po skončení současných omezení (v něž doufáme) zapomenout. A když jsme za něco vděční, tak to užíváme. I v „normálním stavu“ mohou technické komunikační prostředky přinést mnohým spolusestrám a spolubratřím vítaný užitek.

Jiří Nečas

Jeden za všechny ...?

Idea evoluce vedené darwinistickými zákonitostmi přírodního výběru svádí i dnes – podíváme-li se kolem sebe – k představám ostrého konkurenčního boje, z něhož nakonec vyjde jako vítěz ten nejodolnější. Žádné jeden za všechny a všichni za jednoho. Každý hájí své vlastní zájmy. Charlesi Darwinovi tento nemilosrdný boj silných proti slabým mohl do jisté míry korespondovat s atmosférou Anglie jeho doby, dravého kapitalismu rozdělujícího společnost na dvě třídy. Nicméně Darwin sám nikdy nesouhlasil s aplikováním svých teorií do sociální sféry, jak to učinili již jeho vrstevníci, s tím, že právě lidská solidarita omezuje dopad přírodního výběru.

Dnes snad nejde ani tak o vykořisťovatele a vykořisťované, ale vnímavého člověka může těžko nechat netečným systémem „kombinující tržní ekonomii s vysáváním veřejných rozpočtů a drancováním přírodních zdrojů lidské práce“. Nebo jinak – „zbožštění trhu, totalitní komodifikace všeho za účelem maximálního zisku“ (článek Jiřího Silného *Solidarita je přirozená*, Kulturní noviny 2020). A vezmeme-li v potaz aktuální situaci těchto dnů, nepůsobí to tak, že by altruismus, empatie a obava o druhé převládaly. Kdyby ano, epidemie by nebyla v takovém stádiu...

Teorie evoluce od dob Darwina doznala značných změn a úprav, dnešní pohled na přírodu je komplexnější. Za prvé se do popředí dostává poznatek o přizpůsobování se organismu prostředí a zároveň jeho vlivu na okolí a za druhé je příroda vnímána především jako místo, kde jsou jednotlivé druhy provázány složitou sítí vzájemně výhodných spoluprací. Jisté,

každý živý tvor si chce vydobýt a udržet své místo na slunci, nicméně spolupráce patří v přírodě k výhodným strategiím (známý je třeba tzv. reciproční altruismus mezi rybami na korálových útesech, kdy velká ryba připlouvá k útesu a nechá si vyčistit tlamu a žábry od malé ryby, která by se klidně mohla stát její potravou. Spokojenost je na obou stranách, malá rybka

nemusí hledat jinou potravu, velká jiného „čističe“. Jiný příklad je opylující včela odměňovaná od květin nektarem). Tento jev můžeme pozorovat již na úrovni bakterií, které „zjistily“, že získají mnohem více ze symbiózy, než z neúspěšného soupeření. Příroda nabízí nespočet příkladů takové vzájemné provázanosti ekosystémů. Populární jsou dnes také knihy o komunikaci mezi stromy, měnící tak samozřejmě pohled na přírodu jako pouhý zdroj surovin. Stromy propojené kořeny, které obětují část svých větví, aby mladý stromek mezi nimi mohl růst... Podobně teorie Gaia britského chemika a environmentalisty Jamese Lovelocka předpokládá, že vývoj druhu je úzce svázan s vývojem prostředí, jedná se o vzájemně propojený systém.

Když k tomu všemu přidáme fakt, že podle současného poznání máme coby všechny živoucí bytosti jednoho společného předka (označovan jako LUCA, patrně žil před nějakými 4 miliardami let v místech podmořských hydrotermálních prúdů), není to docela slušný základ

pro to zapomenout na ostré lokty a být vnímaví k potřebám druhým stůj co stůj? Je nabílední, že právě spolupráce, altruismus a lidská socialita, provázená schopností komunikace, řeči, dopomohla člověku až na výsluní evoluce, ergo, je tedy přímo základem jeho evolučního úspěchu. Rutger Bregman to výstižně nazývá „přežitím přátelštějších“. Mluví pro to i nedávno objevená existence tzv. zrcadlových neuronů v mozku, usnadňujících napodobování, učení, empatii apod.

Nebýt alespoň základní solidarity mezi lidmi, společnost by se zhroutila, to je jisté. Jsme na sobě závislí, a kdo bere, aniž by také dával, stává se parazitem. Chápeme vcelku dobře nutnost omezit své individuální zájmy, aby život celku mohl jít dále...

Jak připomíná zmíněný Jiří Silný ve své úvaze, celá historie lidstva je plná střetů a hledání forem soužití, které by překonaly či nějak učinily snesitelnou nerovnost v přístupu k bohatství a moci – k níž zákonitě vedly mj. rozvoj řemesel, obchodu a peněžní směna. Už ve Starém zákoně zaznamenáváme mezi proroky ostrou kritiku nešvarů nerovnosti; sociální étos těchto textů navíc zahrnuje pod svou náruč ty, kteří z nějakých důvodů vyklouzli z tradičních, hlavně rodinných sítí, zejména sirotky, vdovy a také cizince. Rané křesťanství se pak nerozpakuje překračovat etické rozdíly i rozdíly pohlaví a navrhuje společnost založenou na lásce. Institucionalizovanou a moderní podobou takové snahy o solidární přístup, nejen ke slabším a potřebným, se staly různé formy pojišťovnictví, sociálního zabezpečení a služeb, také odbory, družstva, ale i třeba veřejné zdravotnictví a školství... Patří sem samozřejmě i různé podoby filantropie a humanitární pomoci, které jsou pro nás už samozřejmostí.

Jak bylo naznačeno na začátku, když sledujeme současnou situaci u nás i ve světě, nabízí se myšlenka, jak velké výzvy v ohledu spolupráce a solidarity máme před sebou, jak obrovské rezervy máme na tomto poli. Jako bychom se znovu dostávali na úroveň našich

předků, jimiž cloumaly „archaické“ instinkty a pudy. Kdysi jsme byli jedním organismem a stále jsme v dobrém i ve zlém společně propojeni napříč kontinenty, napříč celým světem. Ale pořád nám nějak nedochází, že jiné cesty, než té „solidární“ prostě není. A i když čistý altruismus, jak

dokazují psychologové, v podstatě neexistuje – tak dokonale popřít své ego dokázaly skutečně jen výjimky formátu Matky Terezy – pořád je možné pracovat ku prospěchu druhých tak, že vedlejší účinkem bude i prospěch náš, jehož prioritou nám byla dána do vínku přírodou... **Klára Břeňová**

Počady s náboženskou tematikou ve vysílání Českého rozhlasu

ČRo Dvojka	
Jak to vidí... Zbigniew J. Czendlik/ sestra Angelika	8.30 neděle Aktuální názory a komentáře nezávislých osobností na dění kolem nás.
ČRo Vltava	
Spirituále	8.00 neděle Prostor pro duchovní úvahy. Počady Duchovní Evropa a Ke kořenům.
Bohoslužba	9.00 neděle Přímé přenosy bohoslužeb.
ČRo Plus	
Vertikála	8.07 neděle Magazín aktualit a diskuse s hosty, které spojuje duchovní vnímání světa.
Nedělní Hovory	22.05 neděle Rozhovor s osobností, která má zajímavý osobní i profesní život a názory.
ČRo Radio Wave	
Hergot	18.00 neděle Neortodoxní pohled na duchovní záležitosti v souvislosti s děním světským.
REGIONÁLNÍ STANICE ČRO	
Mezi nebem a zemí	9.04 sobota Magazín o víře a spiritualitě.
Šalom alejchem	19.45 neděle Magazín o židovském životě u nás i ve světě.
www.rozhlas.cz	

Týdeník Církve československé husitské. Vydává: Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6.

Vedoucí redaktorka: ThDr. Klára Břeňová, redaktoři: Mgr. Josefína Hudcová, Mgr. Ervín Kukuczka, Milan Udržal, grafik.

Šéfredaktorka Cesty: Mgr. Jana Krajčírková. Tel. redakce: 220 398 107; e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz Tisk: Grafotechna plus.

Distribuce a reklamace: ADLEX, spol. s r. o., Xaveriova 1888/45, Praha 5 150 00

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků.

Předplatné: Mgr. Dagmar Píšová, tel.: 220 398 117, e-mail: prodejna.blahoslav@ccsh.cz

Dopis biskupů CČSH ke sčítání obyvatel v roce 2021

Vážené sestry a bratři, milí přátelé,

zdravíme Vás a oslovujeme jako biskupové Církve československé husitské.

Přijměte od nás v tomto čase před velikonočními svátky slova povzbuzení a přání dobra a pokoje.

V současné situaci epidemie všichni především neseme starosti a obavy o zdraví a životy své i svých blízkých. Doléhají na nás i další těžkosti této složité doby, ale jako věřící lidé nezapomínáme na zaslibovanou naději, vycházející z biblického poselství o milosrdném Bohu, který své věrné a tento svět neopouští.

Přejeme Vám, abyste přes všechny nejistoty světa vnímali toto ujištění víry. A pokud považujete naši církev za svůj duchovní domov, popř. máte důvody, proč se k ní přihlásit, pak запиšte do příslušného dotazníku při sčítání její plný název:

CÍRKEV ČESKOSLOVENSKÁ HUSITSKÁ

Jsme CÍRKVÍ, pro kterou je hlavní autoritou Ježíš Kristus.

Hlásíme se k Janu Husovi a české reformaci, proto se označujeme jako HUSITSKÁ.

Církev vznikla v podmínkách novodobého demokratického a svobodného státu Československa v roce 1920, a proto je její název ČESKOSLOVENSKÁ.

Jsme sice dva samostatné národy a státy, přesto si ceníme vzájemnosti Čechů a Slováků. Členy naší církve jsou přirozeně i lidé dalších národností.

Usilujeme žít podle Ježíšova učení lásky, hledáme a zastáváme hodnoty pravdivosti a snášenlivosti. Vyprošujeme našim domovinám, všem lidem a celému stvoření pokoj a požehnání!

S bratrským pozdravem

David Tonzar, *biskup pražský*
Pavel Pechanec, *biskup královéhradecký*
Filip Štojdl, *biskup plzeňský*
Juraj Dovala, *biskup brněnský*
Tomáš Chytil, *biskup olomoucký*
Jan Hradil, *biskup bratislavský*
Tomáš Butta, *patriarcha-správce církve*

V postním čase L.P. 2021